

KUSTBON

N° 4   Utgiven av Svenska Folkförbundet.   **16 febr.**
Redaktör: N. Blee, Riddaregatan 3, Reval.

Emil Adalberth.

Rektorn vid Birkas folkhög- och jordbruksskola, Emil Adalberth, fyllde den 15 januari 40 år. Vi ha redan i förra numret skrivit om jubilarerna och hans högtidsdag. Denna gång presentera vi endast hans bild för våra läsare.

Ett par ord om föreningsarbetet.

Vi leva i en tid, då det arbetas intensivare än annars på det kulturella och materiella området. Det har dröjt länge innan man inom de bredare lagren börjat inse nyttan och betydelsen av vetande, men så småningom har man även ute på landsbygden fått ögonen öppna. Numera är det många bönder, som sända sina barn till läroverken i städerna, vilket under den ryska tiden knappast förekom alls i de svenska bygderna. Det är därför glädjande att se, att intresset för bild-

ning har vaknat även bland de svenska bönderna.

Inom våra bildningsföreningar har man också utfört ett slags folkbildningsarbete, som icke är att förakta. Det har ju — gudklagat — rätt stor likgiltighet för det andliga kulturarbetet, men det ser ut, att man åter på vissa håll börjat vakna. Wormsö är i detta avseende ett föregångsland. Man har där börjat intressera sig även för höjandet av det ekonomiska väståndet. Deras kooperativa handelsförening — ordf. är kyrkoherde John Classon — arbetar numera framgångsrikt. På Wormsö finns det redan flera föreningar.

Även på Nuckö har man börjat diskutera frågan om den kooperativa rörelsen, men där tycks man ha större intresse för mejeriföretag. I alla fall är det glädjande att se, att man börjat sträva framåt mot det bättre.

Som en synnerligen glädjande företeelse är den gjorda början till nykterhetsverksamheten på Nuckö. Rektor Emil Adalberth har där startat en nykterhetsförening, och den föreningen behövs verkligen, ty ungdomen fångas allt mer och mer av den fördärvbringande alkoholen.

Vi önska alla dessa företag god framgång!

Svenska Odlingens Vänners styrelse samlades på Birkas lördagen den 11 februari. Bl. a. behandlades frågan om firandet av republikens 10. årsdag, och beslöts fira den 24 februari på Birkas med eleverna och gårdens folk. För allmänheten bafanns det vara lämpligast fira minnet på samma ställe tred-

je festdagen, näml. söndagen den 26 februari, och det i samband med S. O. V:s årsmöte. Årsmötet bleve därigenom också innehållsrikare och högtidligare.

Vid mötet den 26 febr., som börjas kl. 10 f. m., skulle förekomma förutom frågor i samband med årsmötet, föredrag, sång, uppläsning och kaffeservering.

Alla från när och fjärran hälsas hjärtligt välkomna!

Nuckö nykterhetsförening.

Nuckö nystartade nykterhetsförening hade sitt konstituerande sammanträde å Birkas söndagen den 12 dennes.

Kyrkoherde John Classon höll ett med spänning åhört föredrag i nykterhetsfrågan. Talaren hade valt till ämne "Förlust och vinst", och utgående därifrån belyste han med talrika, roliga exempel den stora förlust alkoholen förorsakar för såväl den enskilde som för hela samhället och det både i ekonomiskt och hygieniskt avseende. På samma sätt bevisade talaren den stora vinst nykterheten medför i alla avseenden.

Föredraget mottogs med livligt bifall av de församlade.

Stämningen höjdes genom Wormsö sångkör, som besökte Birkas. Under fru Agnes Classons insiktsfulla ledning sjöng kören, som på förmiddagen samma dag uppträdde i Nuckö kyrka och där utförde sin sak med glans, flera väl inövade vackra sångnummer, vilka alla belönades med livliga applåder.

Rektor Emil Adalberth tackade i varma ordalag å de församlades vägnar.

Efter det allmänna mötets slut fortsatte medlemmarna i nykter-

hetsföreningen, och invaldes i styrelsen Herman Blees, Höbring, Anton Fagerlund, Bergsby, Ed. Tui, Paschlep, Axel Bergman, Hilda Wibusch och Lovisa Nyman, Klottorp, August Matsman, Birkas, och Johan Aman, Österby.

5 nya medlemmar inskrevos i föreningen.

Nästa möte hålles på Birkas onsdagen den 22 februari kl. 5 e. m.

Föredrag om den kooperativa rörelsen.

Lördagen den 11 dennes — efter S. O. V:s styrelsemöte — samlades en talrik skara intresserade i folkhögskolans lokal för dryftande av frågan angående förutsättningarna för en kooperativ förening på Nuckö.

Kyrkoherde John Classon höll ett intressant föredrag om nämnda rörelse och framhöll de stora fördelar en sådan förening komme att ha för nucköborna, därvid givande goda råd på grund av gjorda erfarenheter på Wormsö. Målet med en sådan rörelse vore goda varor för möjligast billigaste pris ävensom samlande av kapital för samhället i st. f. att låta det gå till enskilda.

Det intressanta föredraget motogs med bifall.

Rektor E. Adalberth tackade för föredraget och framhöll som sin åsikt, att en kooperativ förening i stil med Wormsö förening kanske ännu vore för tidig för Nuckö. Däremot framhölls, att en mejeriförening för det första borde bildas, då en sådan hade större utsikter att kunna bära sig.

I den därpå följande diskussionen yttrade sig flera och saknades icke intresse varken för en mejeriförening eller för en kooperativ handelsförening, som kunde sköta om beställningar för jordbrukare. Något beslut fattades icke, men utlystes ett nytt diskussionsmöte i frågan lördagen den 17 mars på Birkas.

Kustbon 1928.

Mitt hjärta fylles av glädje och tacksamhet, när jag tänker på de prenumeranter, som erlagt sin avgift för 1928. Det är inte de döda slantarna, som utgöra glädjämnet utan själva personerna, som med sin punktighet trotsa denna sena värld och

sprida glädje i Kustbons annars trista tillvaro. Nu tror och vet jag, att det finnes många flera lika godmodiga vänner, som ännu inte hunnit eller kunnat erlægga sin avgift, men åtskilliga gånger har man hört yttranden som sådana: "Kustbon innehåller just ingenting!" Jag instämmer, om jag får ändra det sista ordet till "inte mycket." Men vems är felet? Kustbon har skulder. En del av prenumeranterna äro likgiltiga och skribenterna äro icke tillräckligt flitiga. Kustbon ratar sällan några bidrag, huru ofullkomliga de än äro, och den goda viljan uppskattas alltid. Ett hjärtligt tack, 1928 års prenumeranter, för att ni uppenbarar eder på Riddargatan 3 och glatt kansliets invånare med edert besök. Hjärtligt tack till alla, som skrivit sina namn på ett kort eller pappersark, vilket sedan jämte pengar hamnat på bordet i Kustbons kansli! Och ett hjärtligt tack till alla, som ännu komma att besöka kansliet, antingen personligen eller skriftligen! Varje god handling värmer. Glädjen över de ovannämnda har inspirerat mig, och därför skriver jag. Är man glad, så vill man sjunga ut, och varför inte i Kustbon inför allmänheten? Nästa gång blir det kanske en tragedi, men glädjen har mera välsignelse med sig. x.

S. O. V:s årsmöte.

Enligt önskan och beslut av Nuckö lokalavdelnings styrelse, förstärkt med medlemmar från Reval, den 11 dennes avhålls S. O. V:s 19-de årsmöte på Birkas söndagen den 26 februari kl. 10 f. m.

Förutom tal med anledning av frihetsdagen behandlas frågor, hörande till årsmötet: 1) års- och kassaberättelser, 2) budget för 1928, 3) val och 4) olika löpande frågor.

"Ekon från Österled."

Ja, vem av våra läsare känner icke till denna titel, benämningen på den lilla diktsamlingen av estlandssvenska författare, sammanställd av rektor Emil Adalberth, men icke ha alla läsare ännu skaffat sig det trevliga lilla häftet, som bl. a. även innehåller

dikter, skrivna på landsmälet av Matts Ekman. Sångerna i den lilla boken ha blivit så populära, att de ofta sjungas på Birkas och i bygderna. Även Wormsö sångkör sjöng några stycken under sitt besök på Birkas i söndags.

Skaffa dig ofördröjligen boken! Den finns till salu å Riddaregatan 3 och kostar 60 sent (60 öre).

Den gångna veckans händelser.

Bland tilldragelserna sedan sista Kustbon kunna vi nämna, att man gjort och gör förberedelser till republikens 10 årsdags firande den 24 februari. Från Bildningsministeriet ha utsänts trykta utkast till det tal, som denna dag borde hållas till folket av föreningsfunktionärer och andra. Även på svenskt håll planeras att firadagen värdigt, isynnerhet på Wormsö och Birkas.

I riksdagen har man fullt upp att göra med 1928/29 års budget. — Lika intensivt arbetas det i utskotten. Den fråga, som dragit den största uppmärksamheten till sig, är ovilkorligen den nya lagen om lärarnas löne reglering. Den har väckt missnöje av olika anledningar såväl av en del politiker som en del lärarkategorier.

Vad finansväsendet beträffar, så torde man ha kommit ett stort steg framåt mot det bättre genom den antagna lagen om banklån på lång tid.

Inom den högre domstolen förekomma rätt ofta intressanta mål. Nu i dagarna har den högre fredsdomstolen hört målet i "Waba Maas" redaktörs, A. Weilers, anklagan mot "Rahva Sõna's" redaktör, E. Joonas, för ärekränkning. "Rahva Sõna" hade nämligen utspritt en del oangenäma rykten om A. Weiler från ryska tiden, som icke befunnos vara sanna, och dömdes därför E. Joonas till 4-månaders fängelse och 500 kr. böter eller i st. f. böter ytterligare 3 månader.

Estländskt studenthem i Paris. Estlands legation i Paris har föreslagit att också Estland i likhet med flere andra länder skulle skaffa sina studerande i Paris ett eget hem och i sådant syfte tillsammans med Finland och Danmark låta uppföra ett hus. Staden Paris upplåter gratis tomt för ändamålet. Förslaget har redan dryftats här och i

princip omfattats. Man hoppas att Finland och Danmark skola förena sig om planen.

Gen. Charpies resa i Balticum. Chefen för franska militärbeskickningen i Warschau gen. Charpie har nyss företagit en resa till Lettland och Estland, där han studerat de respektive ländernas härväsen. Gen. Charpies resa har väckt ej ringa uppmärksamhet bland annat i Tyskland, inom vars politiska kretsar man, enligt vad Berl. Tageblatt förmäler, är av åsikten, att Charpies besök i Riga och Reval står i samband med av Frankrike uppmuntrade planer på ett baltisk-polskt militärförbund.

Rådsrysk fängelsestatistik. Sovjetbladen meddela fängelsestatistik från rådsunionen för år 1926. Enligt dessa statistika kommo nyssagda år på varje miljon invånare i rådsunionen 2,648 manliga och 152 kvinnliga fängelseinterner. Vid årets slut funnos i fängelserna inspärrade cirka 9,000 dömda mördare och cirka lika många brottslingar, som begått våldtäkt. Flertalet av dessa fångar voro i åldern 16—25 år. Antalet för „kontra-revolutionära stämplingar“ i fängelse internerade uppgick vid utgången av år 1926, enligt officiell uppgift, till 1,342. Av de kriminella fångar, vilka under år 1926 hade lössläppts ur fängelserna, hade 23 procent män och 31 procent kvinnor återgått till brotts bana.

Trådlös telefontrafik Amerika — Tyskland öppnad. Den trådlösa telefontrafiken mellan Tyskland och Amerika öppnades med samtal mellan rikskanslern Marx och amerikanske understatssekreteraren Olds, amerikanska ambassadören i Berlin Schurmann och Olds samt rikspostministern Schaetzel och tyska ambassadören von Prittwitz. I anslutning härtill hade W. T. B:s direktions ett samtal med byråns representant i New York. Samtalen uppfattades väl.

Trotskijs förvisningsort. Enligt en uppgift i Balt. Presse är den ort dit Trotskij förvisats, köpingen Vernyj, egentligen endast en större by med blott en gata och några få butiker. Post från Ryssland anländer med fjorton dagars mellantid. Vernyj är belägen på två dagsresors avstånd från gränsen mot Kina.

Litauiska regeringen. Republikens president har till justitieminister utnämnt A. Zilinskis i stället för minister S. Silings, som på egen begäran beviljats avsked. Samtidigt har till kommunikationsminister utnämnts ingenjör Ciorlionis. Kommunikationsministerposten har hittills varit vakant och har interimistiskt handhåfts av en tjänsteman.

Regelbunden luftskeppstrafik över Atlanten. Hoover har framhållit, att amerikanska regeringen kommer att giva sitt fulla understöd åt den av ett brittiskt konsortium uppgjorda planen på en regelbunden luftskeppstrafik över Atlanten för post- och passagerarbefordran. Det amerikanska samarbetet för planens förverkligande kommer att vidtaga i och med det den första försöksturen företages, vilket motses äga rum efter omkring tre månader.

Sträckan Reval — Riga — Berlin — Rom på 50 timmar. I syfte att åstadkomma spabbara förbindelser mellan Tyskland och Italien undersöka de italienska och tyska järnvägsmyndigheterna för närvarande möjligheterna härför. Man tror att det skall bliva möjligt att åstadkomma en sådan järnvägstrafik, att sträckan mellan Berlin och Milano skall kunna tillryggeläggas på 20 timmar. Likaså hoppas man kunna färdas sträckan Berlin — Rom på 30 timmar och sträckan Reval — Riga — Berlin — Rom på två dygn och två timmar.

Skall kolstrejk utbryta i Tyskland i vår? Kolindustrin i Ruhrområdet går nu mot en allvarlig arbetskonflikt, telegraferas från Berlin till G. H. T. Gruvarbetarnas fackföreningar hade möten, varvid man diskuterade lönefrågan. Ursprungligen hade fackföreningsledningen endast velat föreslå, att underhandlingar skulle inledas med gruvägarna om en eventuell löneförhöjning. Vid mötena gjorde sig emellertid det radikala elementet så starkt gällande, att man beslöt att icke avvakta, hur förhandlingsförslaget skulle bemötas av gruvägarna, utan helt enkelt vid slutet av april månad uppsäga både löneavtalet och överenskommelsen om arbetstiden.

Arbetarna önska att deras lönenivå höjes till förkrigspariteten och vilja återgå till den gamla arbetstiden. Även de kristliga

fackföreningarna ha fattat ett liknande beslut. Från fackföreningsledningen meddelas, att arbetarna under dessa omständigheter måste göra sig beredda på strejk, ty det är så gott som säkert, att gruvägarna icke komma att godvilligt gå med på dessa krav.

Trotskij har passerat Tadjkent. Till Corriere della Sera meddelas, att Trotskij under färden till sin förvisningsort passerat Tadjkent i Turkestan, hela tiden under militär övervakning. Trots polisen trängde sig folkhoppen fram till Trotskijs vagn och från dess sida höjdes förbannelser över den rådande regimen. Några ungdomar omfamnade och kysste Trotskij.

Mussolini stödjer den katolska propogandan mot Gudsfrösmädelse. På grund av klagomål över att osedliga bilder utställas i kiosker och butiker har Mussolini inskräpt hos vederbörande att noggrant beakta vad i lagen stadgas om kränkning av god sed och moral. Vidare har han beordrat butiksägarna att understöda den katolska propogandan mot gudsfrösmädelse.

I Lettland avslöjad röd organisation. För några dagar sedan verkställdes i Libau husundersökningar hos ett antal kommunister, varvid häktningar företogs. Det har utretts, att i Libau och annorstädes i Lettland under det senaste året opererat en kommunistisk organisation om flere hundra medlemmar, vilken satt som sitt mål ett omstörtande av den bestående statsordningen i Lettland.

Kuppmakaren i Volmar. Den 24 januari sammanträdde inför distriktsdomstolen i Riga en av läkare sammansatt expertkommission, som avgav utlåtande om den för observation å ett sinnessjukhus intagne löjtnant Olinsj, som på sin tid föranstaltade ett kupp försök i Volmar. Kommissionen enades om att löjtnant Olinsj måste anses vara i allo normal. Med anledning av kommissionens utlåtande har Olinsj utskrivits från sjukhuset.

Smittkoppsepideimin i England sprider sig. Enligt till svenska medicinalstyrelsen inkomna officiella rapporter har smittkoppsepideimin i England på senare tiden utbrett sig betydligt, särskilt till de östliga grevskapen och en del där belägna hamnstäder.

För att i det längsta undgå att begära smittförklaring av England med därav följande stora olägenheter för trafiken, har styrelsen i skrivelse till kommerskollegium anhållit, att kollegium ville låta uppmana vederbörande svenska rederier att söka förmå besättning och passagerare på fartyg, att låta vaccinera sig mot smittkoppor.

St. Mikael församlingen.

Fred. den 17. kl. 8 e. m. Undertecknads forna konfirmander samlas i församlingssalen.

Fastlagssöndag.

Högmässa m. nattvardsgång kl. 11 f. m.

Kl. 12, 30 Kyrkostämman.

Lysn.: Oskar Klingberg och Ellida Espling. f. Rosenberg, La Rågö.

Svedala

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks
och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stlgjutgods.

Aktiebolaget

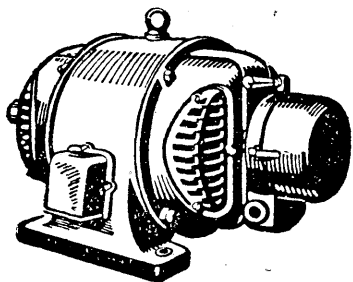
Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 Telef. 1536

REVAL

ASEA-MOTORER

TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS

av

El. Büro LINKE & MARTINSON
Kinga tän. 10, Reval.

Svensk-Finska St. Mikael

Församlingens röstberättigade medlemmar sammankallas till

allmän stämman

Söndagen den 19. februari 1928, kl. 12.

Riddaregatan 3.

An m.: Ifall det erforderliga antalet röstberättigade ej infinna sig till den utsatta tiden, så avhålls stämman, oavsett de röstandes antal, 1/2 timme senare samma dag.

Dagordning: 1) kassaredovisning för år 1927.

2) budgetuppställning för år 1928.

3) val av 6 kyrkorådsmedlemmar, 3 revisorer, 2 representanter till kyrkodagen och prostsynoden.

Utrag ur kyrkolagen:

§ 2. I den av församlingsmedlemmar sammansatta allmänna stämman äga alla av båda könen konfirmerade medlemmar, som fyllt 20 år, minst ett år stått i församlingens kyrkobok, ordentligt erlag sina utskylder till församlingen och som icke berövats valrätten genom de lokala självstyrelse-institutionerna, med rösträtt deltaga.

§ 7. Församlingens röstberättigade medlemmar kunna även själva uppställa kandidater, i överenstämmelse med fordringarna i § 8. Ett dylikt skriftligt förslag till styrelsen måste vara försett med 10 underskrifter och inlämnat icke senare än en vecka före valen.

§ 8. Passiv valrätt äger varje församlingsmedlem, som motsvarar de i § 2 nämnda fordringarna och fyllt 25 år.

Å kyrkorådets vägnar:

H. Pöhl,
ordförande.

D. Pettersson,
Sekreterare.

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS

JAKTPATRONER

TILLVERKARE:
NITROGLYCERIN AKTIEBOL.
Stockholm 16

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
STOCKHOLM
VASAG. 48.

Svenskar i Balticum
köp vid behov

LANTBRUKS-REDSKAP

från
NORRAHAMMARS BRUK
Norrahammar, Sverige.
Representanter: A.G. OSTA, Reval,
Ökonomische Gesellschaft
Lettischer Landwirte, Riga.

